

"ישבתם כאן זמן רב מדי. אין זה יאה שתשבו כאן עוד!"

למען העשן, לכו!

אבל רבין אינו האשם היחיד. כשם שידרו שרון לא היה האשם היחיד במלחמת הלכנון. כשם שמשנה ריין לא היה האשם היחיד במלחמת יוס'כיפור.

רבין הוא חלק מצוות. לא רק באופן פורמלי, אלא מכל הבחינות.

אין זה מפחית במאומה את האשמה שלו. אבל זה אומר שאין הוא צריך לשבת לבדו על ספסל הנאשמים.

משני צדדיו צריכים לשבת יצחק שמיר ושימרון פרס.

זהו הפורום המפורסם של "ראשי הממשלה". השלישיה המובילה שבתוך הקאבינט שבתוך הממשלה. השלושה שקיבלו למעשה את כל החלטות.

יצחק שמיר. איש ה"לאו" המוחלט. מר לא. הוא מזכיר את החייל היפאני שהתגלה בג'ונגל של הפיליפינים, 20 שנים אחרי תום מלחמת העולם השנייה.

חייל זה לא ידע כי יפאן נכנעה, שהמיקארו השלים עם האמריקאים. הוא המשיך להילחם לבדו. הוא התחבא בג'ונגל.

יצחק שמיר חי עדיין בימי המחתרת. מעולם לא יצא ממנה. הוא לא הכיר בעובדה שמדינת ישראל כבר קמה.

המציאות של המדינה שינתה את כל הבעיות, ומחייבת פיתרונות שונים לחלוטין.

אבל יצחק שמיר, לוחם הרוח וישראל, עדיין חי בג'ונגל בין העצים העבותים, אשר אורי-השמש אינו חודר בעדם.

במחלת מתור היה לחלום על ארץ ישראל השלמה, מן הים אל הירדן, או משני עברי הירדן, או מן הפרת ועד הגילוס. למה לא? המחתרת היא ארץ החלומות. בזה כוחה. החלומות אין גבול.

אולם משקמה המדינה, נוצרה מציאות. ציאות יש מאן-כוחות, יש מיגבלות לעוצמה וליכולת, יש אלף ואחר גורמים שיש להביאם בחשבון. המציאות היא זירת הפוליטיקה, והפוליטיקה היא, כפי שאמר ביסמארק, "האמנות של מה שאפשר".

יצחק שמיר עומד מעל למציאות. "מה שאפשר" אינו מעניין אותו. גם לא האמנות של הפוליטיקה. גם לא מאזן הכוחות, חשבונות דמוגרפיים, מיגבלות-עוצמה. לכל אלה יש לו תשובה מן המוכן: לא.

עולם-החלומות של יצחק שמיר, היפאני שבג'ונגל, איש-המחתרת-הניצחי, קיים רק אל אחר, ושמו סטאטוס קוו.

שמיר הוא נביא הסטאטוס קוו. הוא מתפלל לו חמש פעמים ביום.

על רובספיר נאמר שהוא "הפשטן הנוראי". הוא פתר את הבעיות בעזרת הגיליוטינה.

הששטנות הנוראה של שמיר רומה לזו של שרון ולזו של ריין.

הרי זה פשוט בתכלית: השטחים הכבושים בירינו. הם מספקים לנו אדמה למתנחלים, רכוש גדול, מים, שוק זמין לסחורתנו, ועבדים זמינים לכללתנו. אין עלינו שום איום צבאי. מכונת המילחמה שלנו היא גדולה ועצומה, תודות לכסף שגולנו למענה מן החולים ומן הוקנים, מן התינוקות ומן הנכים, מן החינוך ומן התרבות.

אין עלינו שום לחץ פוליטי. הווטו האמריקאי מובטח לנו, וגם הסיוע האמריקאי. אמריקה היא למעשה שטח כבוש בירינו, כמו יהודה והשומרון וחבל-עזה. ברית-המועצות רחוקה. האו"ם הוא שמו"ם.

ובשטחים הכבושים עצמם — הכל שקט. הם התרגלו. הם התייאשו. הם לא מסוגלים לשום דבר. סתם ערבים. נולדו להיות עבדים. גם הטרור הוא מטרד קטן מאוד.

לכן — אין צורך אלא להגיד, "לא" לכל דבר, למנוע כל תזווה, לחבל בכל יוזמה, והשאר יסתדר בעצמו. הסטאטוס-קוו יישאר על כנו לנצח.

פשוט. יפה. ומטורף.

כי כל אותו זמן עלו המים מאחורי הסכר של (המשך בעמוד 9)

לא ידע מה הוא שח. הוא לא הבין מה מתרחש. אין הוא מבין גם עכשיו, בחורש השלישי של המלחמה.

על כך נוספת גסות-לב, שאין דומה לה. משהו אטום, סתום, הרומה לחוסר-אנושיות.

ידי האיש מגואלות בדם — דם שנשיף סך למען המשך הכיבוש. דם ילדים, דם נערים ונערות, דם גברים ונשים, זקנים וזקנות. אין סבון בעולם שירחץ דם זה.

שמו של האיש נקשר בהחלטות בלתי-אנושיות.

נכון כי לא השב"כ, לא המוסר, לא אמ"ן, ולא כל גוף מודיעיני אחר היה אחראי לגיבוש הערכות כאלה.

יש מוסר אחד שהוא גם מוסמך וגם אחראי לכך: שרי-הביטחון.

אם אין מוסר, תפקידו היה לראגו שיהיה. אם העניין נפל בין הכסאות, זוהי אשמתו שלו ושל קודמיו.

אך בסופו של דבר, לא היה כלל צורך בשום מוסר. היה רק צורך בשכל ישר. היה צורך בחוש

אין עוד מנוס מן הררישה החרד-משמעתית. הם צריכים ללכת.

כל החבורה הזאת, שהביאה את המדינה לעברי פי פחת.

כל החבורה הזאת, שחבריה רבוקים זה בזה, אף שהם מעמידים פנים של ירכים ומקללים איש את יעהו בפרהסייה, בעורם מחבקים זה את זה בחדרי-חדרים.

שימרון פרס. יצחק שמיר. יצחק רבין.

הם ועוזריהם ועמיתיהם, וכל חבורת השרים הבכירים והשרים-הוטרס, המהווים את הקארי-קטורה העגומה ששמה ממשלת-ישראל.

אורי מילחמת ששת-הימים, הכריח העם את גולדה מאיר ומשה ריין להסתלק מן השלטון.

לא עזרו להם כל החוכמות. לא ועדת-אגרנט המנוחכת, שטיהרה אותם. לא החלטתם הנחושה להחזיק בקרנות המיוזב.

העם הפגין. העם התקומם. העם לא נח, עד ששני אבות-האסון הסתלקו מן הבימה, וסינו אותה ליצחק רבין ול-שימרון פרס.

אחרי מלחמת-הלבנון, הכריח העם את מנחם בגין ואריאל שרון להסתלק מן השלטון.

לא עזרו כל החוכמות לשרון. גם הוא לא היה מוכן להסיק את המסקנות. גם לא כאשר ועדת-כהן חרצה את רינו.

העם הפגין. העם התקומם. העם לא נח, עד שאריאל שרון הורחק ממישרד-הביטחון, אף שיועצי-העם לא הספיק כדי להוציאו מן הממשלה בכלל.

נגד בגין לא היה צורך להפגין ולהתקומם. הוא היחיד מבין כולם — שלא המתין לדין העם.

הוא חרץ את רינן בעצמו.

הוא גזר על עצמו מאסר-עולם ואלם ניצחו.

(ולא חשוב אם החליט כך בהכרה צלולה, או שפעלו במעמקי נפשו כוחות נעלמים, שנטלו ממנו את כוח-השיפוט. התוצאה היא אותה התוצאה.)

אשמתם של כל אלה היתה קטנה מאשמתם של היושבים כיום על ספסל-הנאשמים של ההיסטוריה העברית.

מילחמת יוס'כיפורים היתה אסון — פרי מחורל פוליטי של שנים רבות, ומחורל צבאי של כמה ימים.

מילחמת-הלבנון היתה הרפתקה מטופשת. מחירם של שני אסונות אלה נמדד בדם.

אלום האסון המתרחש עתה לנגד עינינו עולה על שני אלה פי כמה וכמה.

אין ספק, בין כל האשמים, יצחק רבין הוא האשם מס' 1.

מית והישייה. מהסיבה הפשוטה: הוא נושא באחריות הרישית

בשרי-הביטחון, הוא האחראי העליון, ולמעשה הבילערי, לשטחים הכבושים.

אין הוא יכול להעביר אחריות זו אל איש, ולא לגלגל אותה כלפי טעה או כלפי מעלה, כלפי הרמטכ"ל או כלפי הממשלה.

שרי-הביטחון הוא האחראי. נקודה. אין הוא יכול לאמר: "כולנו הופתענו. אי-אפשר היה למראש".

עצם האמירה הזאת די בה כדי שיארוז את חפציו ויסתלק ממישרד-הביטחון. כי זוהי הוראה בתוסרי-היכולת לשאת באחריות. מי שאינו יכול לצפות מראש, מי שטוען שכלל אי-אפשר היה לצפות מראש, מודה שאינו מוכשר למלא את התפקיד. כי עיקרו של התפקיד הוא לצפות מראש.

לא תעמוד לו גם הטענה שלא היה קיים מוסר מוסמך להערכות-מצב בשטחים הכבושים. אולי

"איך יכולנו לצפות לזה?"

שיות, החלטות שהן בלתי-חוקיות בעליל על פי החוק הישראלי והבינלאומי, החלטות הפוגעות בזכויות-האדם המקובלות בכל תורה תרבותית.

וכל אחת מן המעשים הנוראים האלה אך הגביר את ההתקוממות, החרף את המצב.

ציניקן יכול היה לאמור: אם יש לאשף אויבים כמו יצחק רבין, אין הוא זקוק לידידים.

יצחק רבין כיהן במשך שלוש שנים כראש ממשלת-ישראל. כהונה זו הסתיימה בכישלון היסטורי. עכשיו הוא מכהן זה שלוש שנים כשר-הביטחון, והאסון גדול אף יותר.

יצחק רבין הוא אסון המהלך על שתיים.

הוא היה צריך להתפטר ב-10 בדצמבר 1987, יום אחרי שפרצה ההתקוממות. הוא לא עשה כן. עכשיו חייב הציבור להגיד חרי-משי-מעית: רבין הביתה!

אחריות. ומעל לכל: היה צורך בנכונות להבין את העם הפלסטיני.

מכל הבחינות האלה, יצחק רבין הוא האדם הפחות-מתאים לתפקידו בכל מדינת-ישראל. די בכך כדי לקבוע: עליו ללכת.

הרגע שפרצה ההתקוממות, העידו כל החלטותיו של יצחק רבין על חוסר-הבנה מוגזמת, על אי-יכולת מוחלטת לתפוס מה מתרחש. המוח האנאליטי המפורסם לקה בהלם.

הוא שבת. **מבחינה צבאית הוא לא קרא את המפה, טעה בכל ההערכות, שגה בכל החלטות — בלי יוצא מן הכלל.**

די בניטוט ההכרזות שלו על הרגיעה ארטור טו, ואחרי-כך על הרגיעה בעוד כמה ימים, ואחר-כך על הרגיעה בעוד כמה שבועות. האיש פשוט